

szágon élünk, tehát ilyen magyar tünetek garmadaszámra virítanak. Így megmarad az egyensúly, melyet nem lendít ki, ha egy-egy orvostudóst a külföld észrevesz, vagy ha egy-egy jószíntézetet a rendőrség leleplez...

A képviselőház ülése.

— Sággy Gyula a szegedi egyetemért. —

(Saját tudósítónktól.) A szegedi egyetemnek egyik legkitünőbb szószólója lett már Sággy Gyula, egyetemi tanár s a Kossuth-párt egyik vezető tagja. Sággy Gyula minden alkalmat megragad, hogy Szeged jogait az egyetemhez: hangoztassa. Minden kínálkozó alkalommal agitál Szeged mellett. Ma is. A képviselőház ülésén felszólalt és teljes egyetemet kíván Szegednek. A képviselők nagy figyelemmel hallgatták Sággy Gyula érveit.

Különben a Ház ma belefogott a kultusz-tárca költségvetésének tárgyalásába, de a vita csendesen indult s két nap alatt alighanem a végére ér. A mai ülésen Návay Lajos elnökölt, aki bemutatta az ügyvédjelöltek egyesületének több igazságügyi javaslat módosítása dolgában benyújtott kérvényét.

Ezután áttért a Ház a kultusztárca költségvetésének általános tárgyalására.

Az ülésről ez a tudósítás szól:

Az ülés féltizenegy előtt kezdődött. Kammerer Ernő előadó ismerteti a költségvetést s összehasonlítást tesz az elmúlt évek és az idei költségvetés között. Megállapítja, hogy negyvenöt éve hatvanszorosa emelkedett az ország kultuszkiadása. Az új egyetemek fölállításáról szólva elismeréssel szól arról, hogy a kultuszminiszternek volt bátorsága a „helykérdés darázsfészkébe” nyulni. A kultuszkormány legközelebb ötszáz új népiskolát állít föl, szaporítja a középiskolákat s a közoktatásügy egész területén szerves reformokat készít elő. Ezeknek a nagy érdekeknek számára kéri a költségvetés megszavazását. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Sággy Gyula helyesli a kultuszkormányt

azt az eljárását, hogy évről-évre nagyobb összegeket állít be a költségvetésbe. Ha a kultúra kiadásai nem emelkednek, ez egyenlő a hanyatlással. Akármilyen szívesen látja a költségek emelkedését, kénytelen a kritika jogával is élni, mert úgy látja, hogy a minisztert több cselekedetében a politikai szempont vezette. Ezt tapasztalta az egyetemi közjogi tanszék betöltésekor. Az ilyen eljárás csak bizalmatlanságot szül s árt a kultúrának is, a kultusztárca viselőjének is.

Hosszasan foglalkozik Apponyi Albert gróf elmaradt egyetemi tanárságával, melylyel csak az ország veszített.

Temesvárnak műegyetemét, Szegednek pedig teljes egyetemet kíván. A harmadik alapvizsga behozatalát elítéli, mert fölösleges s mivel túlságosan megterheli a hallgatótságot. Kívánja a harmadik egyházjogi tanszék létesítését. A tanítók fizetésrendezését nem lehet elkerülni. Sürgeti a kongruarendezést s a katolikus autonómia megvalósítását, a testnevelés ügyének előbbrevitelét.

Határozati javaslatot nyújt be, hogy a kormány nyújtson be törvényjavaslatot a katolikus autonómia megvalósítására és a protestáns egyházak alapítványszerű dotálására vonatkozóan. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Dahinten Ernő testnevelési kérdésekkel foglalkozik. Különösen az iskolai sportnak tulajdonít nagy fontosságot. A költségvetésbe e célra fölvetett összegeket nem tartja elégnak. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés jobbról.)

Hock János hozzájárul mindahoz, amit a testnevelés fejlesztése érdekében mondtak. A kultusztárca egész hivatását az intenzív civilizatórius munkában látja.

Az ülés három óra előtt végződött.

Az angol külügyminiszter a perzsa válságról. Az alsóház tegnapi ülésének végén Edward Grey külügyi államtitkár hosszabb beszédet mondott a perzsa helyzetről. Többek között ezeket mondta: — Mióta a volt saht elülték, állandó a surlódás Oroszország és Perzsia között. Míg Anglia érdekei nincsenek érintve, nem tartja helyesnek, hogy véleményt nyilvánítson a viszálykodások jogi pontjairól. Ami Angliát érdeklí, az Oroszországnak három követelése. Anglia osztja Oroszországnak azt a véleményét, hogy Perzsiában rendet teremteni, de ellene van minden olyan agresszív politikának,

mely Perzsia önállóságát akarja megrövidíteni. Perzsia nem fizetheti meg az Oroszországtól követelt kártérítést, de reméli, hogy a fennálló differenciákat békés úton elintézik.

Tizennyolc vádlott,

tizennégy ügyvéd.

— Ahogy nálunk oldják meg a cigánykérdést. —

(Saját tudósítónktól.) A szegedi törvényszék két nap óta tárgyalja egy környékbeli pénzhamisító szövetkezet bűnügyét. Cigányok a vádlottak, — tizenhatalcan vannak. Ütött-kopott, utszéli cigányok. Nincs földjük, nincs hazájuk. Barangolnak, bujdosnak, mint az üldözött vadak. A sorsuk bűnbe sodorta őket. Parasztgazdákat rászedtek, hogy pénzt csináljanak. Csengő aranyakat, tiz és husz koronásokat. Primitív hamisítványokat gyártottak, rajtavesztek. A csendőrök leleplezték a cigányokat. A szegedi törvényszék pedig ítélkezik fölöttük.

Cigányok! Van-e az életben mélysegebb tragédia, mint a cigányélet? A csendőrszurony hamarabb villog a szemébe, mint a nap. Az anyatejjel halált szív a testébe. Szenvedésre született. Az országot kóborló kutyáját megszanja néha a vándor, ételmara-dékot dob eléje. A cigánynak lopni, rabolni, gyilkolni kell, ha enni, élni akar! Testére ráégetik az „utálatos faj” bélyegét. A cigányt kivetette az emberi közösség.

Élnek, ahogy tudnak. Halálukig vándorolnak, jobb sorsra várnak. Bünyösök, mert kénytelenek azzá lenni. Olykor-olykor rajtuk üt a megtorlás és börtönbe kerülnek. Így oldják meg a cigánykérdést.

Az a tizennyolc vádlott szimboluma Fáraó nemzetségének. Toprongyosak, éhesek és — undorítóak. Magyarországon születtek, az országon át kóborolnak, tulnyomólag jávakorabeli férfiak, de egy szót sem tudnak magyarul. Tolmács utján hallgatják ki őket.

Annyira tudatlanok, mintha soha nem éltek volna emberek között. Tíz-szer is kell is-

A fekete: Nem! Én úgy hiszem, hogy egy asszony elhatározása több, mint egy férfinak a cselekedete. Én elhatároztam, hogy így lesz és miután így határoztam, már úgy tekintem, mintha így lenne. Én tudom. Én érzem! Én is nagyon fogom szeretni. Még maga sem szerette úgy. Pedig maga nagyon szerette.

A szőke: Honnan tudja?

A fekete: Tudom! Láttam rajta és magán is láttam. De én még jobban fogom szeretni. Félek, hogy tönkre teszem.

A szőke: Azt már nem! Ha én nem tudtam, akkor maga se tudja.

A fekete: Hát majd meglátjuk. És jegyezze meg, ha majd sápadtnak, fáradtnak, nagyon álmodozó szeműnek, bizonytalan járásúnak fogja látni ezt a fiút, tudja meg, hogy akkor lesz a mi szerelmünk a legfőbb, a legfárasztóbb, a leggyötrőbb és a legszebb. Mi agyon fogjuk kizozni egymást és engem majd nem lehet olyan könnyen elfeledni, mint magát. Az a fiú most nem is tudja, hogy mit, vagy kit vár és mégis már engem vár.

A szőke: Látja, maga is olyan mint a többi asszony. Még nem is az utolsó akar lenni. Pedig én mondhatnék magának valamit. Ha megígéri, hogy nem fog sirni. És nem esik kétségbe.

A fekete: (nevet): Hát mit gondol maga rólam?

A szőke: Tudja, hogy hol van most?

A fekete: Hol?

A szőke: Az előbb nem akartam megmondani, mert nagyon ideges volt.

A fekete: Hát hol van?

A szőke: Egy nőnél! Egy fekete, karcsú, nagyon elegáns és szép asszonynál. Én tudom.

A fekete: Nem igaz!

A szőke: Biztosan tudom. Most ott van. Látja, kár volt beszélni, mert én utánam már jött valaki.

A fekete: Nem! Én előttem jött valaki.

A szőke: Szép asszony! Fekete és szép.

A fekete (még jobban belekuporodik a bőrkarosszékekbe): Gyalázatos. Nagyon szégyellem! (Szeretne sirni, de itt van a másik asszony, hát nem lehet. Ugy érzi, hogy ez a fiú most valami nagyon rosszat tett ellene.)

A szőke: Engem se csal meg.

A szőke: De igen! Ezzel már magát csalja meg. Ha maga szereti akkor éreznie kell, hogy magát most megcsalják.

A fekete: Engem még nem csálhat meg ezzel! Különben is, jól van! Mindegy! Most már nem is kell. Jó, hogy ezt tudom. És épen magától tudom.

A szőke: Jobb, mintha mástól tudja meg.

A fekete: Oh igen! Sokkal jobb! Mert ha most másnak mondanám, hogy nekem ez az egész nem fáj és nekem még ugyis mindegy, az el se hinné. Azt gondolná, hogy mentege-

tőzöm, hogy szégyenlem a dolgot és szépi-teni akarom. De maga ugy-e nem gondolja ezt?

A szőke: Hát nem fáj?

A fekete: Egyáltalában nem fáj! Most érzem csak, hogy nem is szeretem. Mert ha szeretném, akkor fájna. De nem szeretem. És nem is kell nekem. Most, ha magától jön, hivatlanul, akkor sem kell! Most már jöhet! Most már, akár itt is lehet!

A szőke (egy darabig hallgat. Várja, hogy egészen, nagyon csönd legyen. Aztán lassan, kiszámított, finom hangsúlyozással azt mondja): Mindjárt itt lesz.

A fekete (felegyenesedik és előre dugja a fejét): Ki?

A szőke: A fiú! Tegnap még találkoztam vele és azt mondta, hogy ma délután hat órára itt lesz. Már hat óra! Mert mi azért nem vagyunk haragban, sőt ő néha fel is látogat hozzám egy teára.

A fekete: És az asszony?

A szőke: Micsoda asszony?

A fekete: Az a fekete, szép asszony, akit maga mondott?

A szőke: Az? Nem tudom! Talán van, talán nincs! Én azt hiszem. Csak úgy mondtam! Csak úgy!

(Csönd. A szőke várja, hogy most mi lesz.)

A fekete: Ez nagyon csunya dolog volt.

A szőke: Sőt, jó volt! Most legalább rájött arra, hogy nem szereti ezt a fiút.